

se je pred svetovno vojno prodalo za več kot dva milijona kron. Saj so se prodajale po vsej Evropi in tudi Amerika je bila dobra odjemalka. Še v vojnem času je bilo toliko naročil, da se je porabila vsa ogromna zaloga materiala, kar ga ni zaplenila avstrijska vojaška oblast. Vsled tega se je moralo delo prekiniti. Gospod predavatelj pa je izrekel upanje, da dobimo v najkrajšem času zopet potrebni material, in z delom bo možno zopet pričeti. — Ker je treba, da se tudi v didaktičnem oziru zboljša ta naša ženska obrt in se poleg domačih tehnik uvedejo tudi razne druge tehnike, se odpravi že s 1. marcem t. l. tozadevna šola. — Predavanje je bilo velezanimivo, in občinstvo mu je sledilo z velikim zanimanjem in vidnim zadovoljstvom.

— **Šola za žensko domačo obrt.** Na osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg, so otvorili s 1. marcem šolo, na kateri se poučuje naše žensko in novi modni tehniki, in sicer filet, toledo in dela iz bisernic. Tudi se bode gojilo praktično vezenje z uporabo narodnega ornamenta. Vsem našim ženskam in dekletom se nudi lepa prilika, da se nauče ene tehnik, katere bodo lahko izvrševale kot ženska domača obrt v prostih urah doma. Ročno domače delo, ki bo blažilo srce in bistrilo um, bo tudi donášalo gnotno korist. V sedanjih težkih časih, ko draginja še vedno bolj narašča, pride našim ženskam in dekletom vsak vinar prav, ki si ga morejo na pošten način zaslužiti in če je to tudi le uspeh par ur dnevnega dela. Delo je tudi najboljši zdravilo proti novodobnemu, srce in dušo uničujočemu dolgočasju in brezbriznemu, hude posledice rodejemu pohajkovanju. Zavod bode skrbel za primerna naročila in za poštene, sedanjemu času umerjene cene. Pouk v posameznih tehnikah bo trajal štiri mesece in sicer od 8. do 12. in od 14. do 17. ure vsak dan, torej dopoldne štiri in popoldne tri ure. Z ozirom na dospodinjstvo v domači družini, se olajšuje ženskam in dekletom obisk tečajev s tem, da zamorejo iste tudi le po nekaj ur dnevnih obiskavati, ako jih zadržujejo družinske razmere. Pouk je brezplačen in obiskovalke tečajev dobijo zastoj za pouk potrebno tvorivo, vzorce in delavske pripomočke. Za obiskovalke revnih slojev se bo po možnosti skrbelo za primerne podpore. Vse dni do 1. marca se bo vršilo vpisovanje ženskam in deklet na Turjaškem trgu št. 3, II. nadst. osrednjega zavoda za žensko domačo obrt od 9. do 12. ure dopoldne. V učni sobi zavoda so razstavljeni izdelki v imenovanih tehnikah. Skromno razstavo si lahko ogleda vsakdo od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, vstop je prost.

— **Poročila se je dne 3. marca 1920** tovarišica Krista Gospodarič, učiteljica na Vačah pri Litiji s Stanko Likarjem, asistentom Južne železnice v Litiji. — Novoporočencema — obilo sreče!

— **„Samopomoč“ v Ljubljani.** Zaradi visokih pristojbin se v časopisih ne bo več razglaševalo, kaj prodaja „Samopomoč“. Vse je pa razvidno v izloženem oknu. Od torika, dne 2. marca, dalje so članom „Samopomoči“ na razpolago sledeča živila in potrebščine: mast po 1 kg na člana, največ 6 kg; suho meso, ješprenj, kaša, ječmen, kava, cikorijski fižol, smokve, čaj, rum, slivovka, milo, sveče, metle, vžigalice, čevlji, voščilo za čevlje, črno in rumeno, sidol, lajca in kis. Pride lahko vsak, kadar mu ljubo, ker je prosta prodaja in blaga dovolj: Od 15. marca dalje se bo prodajalo po vrstnem redu, in sicer: moka, olje, usnje, soda, lug, čebula, češplje, orehi, rozine, rožiči, cvebi in kava.

— **Slovenska Matica, odsek za krajepisna imena.** V zadnjem času so poslali naprošene zbirke sledeči p. n. gospodje: Jakob Benedičič, župnik; Val. Bernik, duhovni svetnik; Vincenc Bernik, gimnazijec v Št. Vidu; Jan. Črničec, kapelan; Ant. Jemec, župnik; Jan. Klemenčič, kapelan; Pavel Perko, župnik; dr. V. Peterlin, gimn. profesor; Fr. Sušnik, župnik; Matija Slak, župnik; Fr. Vovko, župnik. Najlepša hvala! — Obljubljene so nam zbirke za sledeče občine na Kranjskem: Drašiči, Konj, Sv. Jošt nad Vrhniko, Črmošnjice, Brezovica (pri Brdu), Božjakovo, Prapreče, Stehaja vas, Lokvica, Bistričica, Zupanje njive, Dob, Kotredež, Šmarca, Gozd, Trebeljevo, Oslica, Poljane, Veliki Gaber, Gradišče (Litija), Vrh (pri Vinici), Drtija, Vrblije (pri Igu), Lahoviče, Črešnjice, Dob (Litija), Muljava, Vel. Peče, Velike Lašče (en del občine že popisane), Podboršt, Radohova vas, Luče (pri Krki). Gospodje, ki so obljubili, uljudno prosimo, da bi zbirko, kar mogoče natančno izvršeno, čimprej zaključili in poslali. — Za sledečih osem občin na Kranjskem še iščemo prijaznih nabiralcev: Banjaluka, Čeplice, Draga (lit. okraj), Krašnja, Paloviče, Račna, Sliv-

nica, Sorica. — Prof. Makso Pleteršnik, kot načelnik odseka.

— **Članarina in darila za učiteljski konvikl.** Ivan Šmajdek, učitelj na Krtni, 4 K. — Zajec Draga 2 K, Plhak Marica 2 K, Peycha Jakobina 2 K, Kurbus Tomo 2 K, vsi iz Slivnice pri Celju.

Neodrešena domovina.

— **r. Smrtna kosa.** Dne 18. svečana je preminul vsled srčne kapi tov. Albert Rajer, nadučitelj v Lokavcu pri Ajdovščini v 33. letu svoje starosti. Pokojnik je služboval dolgo vrsto let v Tevčah pri Ajdovščini ter je bil šele pred par meseci premeščen v Lokavec, kjer ga je dohitela prerana smrt. V nedeljo 15. svečana je vodil tov. Rajer še petje na veselici, ki jo je priredil njegov pevski zbor v domači vasi. Pokojnik zapušča soprogo ter 3 nedoletne otroke. Družini in sorodnikom naše iskreno sožalje!

— **r. Slovenske vzporednice na italijanskih ljudskih šolah v Gorici.** Poročali smo, da se otvorijo na eni izmed goriških laških šol slovenske paralelke. Tržaški „Il Piccolo“ je pred dnevi trdil, da se je to dovoljenje prvotno pripisovalo italijanskemu ministrskemu predsedniku. Sedaj se pa uradno javlja, da predsedništvo ni storilo drugega kot pritrdilo na predlog generalnega civilnega komisarja za zasedeno ozemlje tozadevnemu sklepu goriškega mestnega šolskega sveta. Nam se dozdeva ta uradna izjava, ki naj ima v prvi vrsti namen, da postavi goriški magistrat med slovenskim prebivalstvom v lepšo luč, popolnoma iz trte izvita. Saj je še dobro v spominu oni sklep goriških Lahonov, da ne pripustijo nobene slovenske šole v goriškem mestu. Da bi danes ti ljudje po preteku nekaj tednov toliko popustili, je neverjetno. Če se otvorijo slovenske paralelke v Gorici, je to sklep vlade, ki hoče sedaj nespravljive Lahone vleči iz blata, v katero so zašli po svoji veliki narodni zaslepljenosti.

— **r. Redni občni zbor „Učiteljskega društva za Trst in okolico“** bo v nedeljo dne 7. t. m. v šoli v Barkovljah s sledečim razpredom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

— **r. Laške šole** pridno ustanavljajo oblasti v Istri. Iz Pule poročajo, da so nastale laške šole v Medulinu, Ližnjanu, Lohorici, Krnici, Pomeru in Premanturi. Hrvatski otroci štrajkajo, v šolo hodi kakih 10 do 15 otrok. V Medulinu so izjavile matere karabinjerjem, da ne bodo nikdar pošiljale svojih otrok v njihove šole. Neki laški učitelj je sam rekel, da tu ni mesta za laško šolo. Karabinjerji hodijo po hrvatskih šolah in prisostvujejo poduku.

— **r. Išče se Branko Korić, učiteljščnik,** rojen leta 1902, ki je odšel leta 1919 iz Kopra v Jugoslavijo. Njegov naslov naj se javi „Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani“.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Zvonček. Ker bodo novi klišeji za XXI. letnik Zvončka gotovi šele v dobrem tednu, more iziti dvojna številka letošnjega letnika v 14 dneh. — To naj vzamejo cenj. naročniki na znanje in naj ta čas porabijo v to, da pridobe Zvončku podvojeno število naročnikov. Vseletna naročnina znaša 20 K.

„**Za staro pravdo**“ je naslov 132 strani obsežajoči knjižici, ki jo je napisal Fran Erjavec in jo je izdal poučna knjižnica „Ljudskega glasu“ kot I. zvezek. Cena ji je 6 K.

Knjižica zasluži prilastek „poučna“ in je vredna, da pride v roke najširšim, osobito kmetskim slojem. Sicer izzvene zadnji akordi v socialistični smeri, vendar pa je pisana največ, če ne skoro edino za zboljšanje kmetskega stanu, ki naj bo temelj vsaki urejeni državi. Pisana je zares poučno in zato je podana zgodovina od kmetskega stanu od kralja Sama in Matije Gubca pa do današnjih dni v živi, poljudni, tudi za kmeta umljivi obliki. Pisana je jasno in nestransko, kar je posebno prednost knjižice. S posebno ljubeznijo je pisano poglavje „V obljubljeni deželi“, ki nam slika prirodno bogastvo naše Jugoslavije, ki postane zares obljubljena dežela za vse njene prebivalce, ako se vsak loti dela po svojih močeh in se ne bo pehal slednji le za svoje koristi.

V poglavju „Zemlja nazaj“ nam ne pri- naša sicer nič novega in bi jaz njegov census 100 oralov kot maksimum zemeljske posesti znižal celo na 50 oralov, ker

že to je obseg, ki mora za 1 posestnika zadostovati, ako ga hoče obdelovati s svojo družino. In moral ga bo obdelovati samo s svojo družino, ker kmetskih delavcev imel ne bo in jih ne bo hotel imeti, ako se uredi tudi za kmetskega delavca delavni čas, (kar zahteva Erjavec, oziroma soc. stranka), ki bo seveda osemurni, kakor ga zahtevajo danes tudi že služkinje.

To je nonsens! Kmetskega delavca prepojiti z duhom, da je za njegovo dostojanstvo čisto zadosti, da dela za svojega gospodarja 8 ur — no, to pomeni konec kmetijstva za tistega gospodarja, ki nima svojih odraslih otrok, ki poprimejo za delo ob vsakem času in vzdrže delo tudi 16 ur, kadar to mora biti. Z osemurnim delavnikom se kmetijstvo ubije, kakor se bo ubila ob takim delavniku tudi še kaka druga obrt. V tem oziru se z Erjavcem prav nič ne strinjam.

Kar piše Erjavec o socializaciji raznih podjetij je v principu dobro in se na papirju lepo čita, bojim se pa, da vseh tistih velikih koristi končno vendar ne bo, ker se bo pri tistih socializiranih podjetjih ustanovilo toliko in tako toplih gnezd za najrazličnejše osebe in se bo še dolgo dolgo gospodarilo na tako širokovesten način, da bo izginil ves dobiček — ne sicer v žepe delničarjev, zato pa v žepe koritarjev. Taka socializacija bo donášala velike koristi šele po mnogih in velikih žrtvah. Princip pa je dober in evangelijski, kakor je lep evangelijski Kristov, ki se pa v življenju uporablja navadno le, da se z njim ljudi slepi.

Toliko o knjižici in njeni vsebini. Priporočam jo vsem tovarišem, da ne pozabijo na njo, temveč jo pazno prečitajo in tudi skrbje, da jo ljudstvo čita.

Črnagoj.
Ljubljanski Zvon. Izšla je za leto 1920. januarska številka tega našega najboljšega mesečnika za književnost in prosveto. Vsebinska je sledeča: Oton Župančič: Na molu. — Franjo Roš: K veliki maši. — Ivo Šorli: Gospa Silvija. (Dalje prihodnjič.) — I. Vavpotič: Epilog „Jugoslovanski razstavi“ v Parizu. — C. Golar: Pomladni sen. — Ivan Zorec: Hajduk Simo. — C. Golar: Napitnica. — A. Funtek: Ignacij Borštnik. — Ivan Albreht: V zatišju. — Franjo Roš: Nocoj. — Fran Govekar: Žabota. (Konec prihodnjič.) — Janko Samec: Pan. — Književna poročila. — Kronika. —

Nove knjige. Med književnimi poročili je laskava ocena Oanglovega „Vinskega brata“ iz peresa Antona Funtka. Tudi čitamo Erjavčovo oceno Pedagoškega letopisa za leto 1916., 1917 in 1918. Na tisku in papirju se na januarski številki pozna, da je izšla v drugi tiskarni.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

XLIV. izkaz.

Po 150 K: Po tovarišici Oigi Pleveljevi učiteljski zbor — St. Jakob v Rožu (Korotan). Po 100 K: Kenda Matija — Radeče, ker mu je Fran Rant, nadučitelj v Radečah, odpustil žalitev. Po 30 K: Farkaš Jan in soproga — Sv. Lovrenc, Slov. gor. p. Juršinci pri Ptuj; Završnik Stanko — Kranj. Po 20 K: Bertoncelj Jos. — Kovor p. Tržič; Jaklič Joško — Dolenja vas pri Ribnici; Lapajne Josip — Cerklje pri Kranju; Rus Vilbald — Kranj; Sepaher Anton — Kranj. Po 15 K: Albina Bradaskova — Kranj. Po 10 K: Ambrožič Josip in Marolt Fran — Ljubljana; Iv. Lampetova — Predoslje; Dora Hahnicherjeva — Trboje; Ana Mallyjeva — Priskovo; Ana pl. Pilbachova — Kranj; Marija Sušter-Gandetova — Sv. Križ tik Rog. Slatine; Antonija Voršičeva — Ptuj. Učenki mešč. šole Minka in Vera Kobalovi sta darovali 4 K, ker sta si ogledali „Učit. tiskarno“. Po 5 K: Križnar Josip — Senčur pri Kranju. — Današnji izkaz 514 K. Prej izkazanih 13.417 K. Skupaj 13.931 K.

Opomba: Položnic nimam. Kdor je dobre volje, spiše rad tudi nakaznico. Nakaznic pričakujem zdaj v velikem številu. Ajmo, ajmo...! — Ivan Petrič, Ljubljana VII., Gasilska c. 172/1.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Lest in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 29. febr. 1920 K 48.829-75.

Hranilne vloge obrestuje od 1. jan. 1920

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6.

se priporoča za nabavo vsakovrstnih znanstvenih in leposlovnih knjig, mladinskih spisov in šolskih potrebščin.

Dokler traja zaloga priporočamo osobito sledeče knjige: po nižjih cenah:

Dr. Osvald: Srednješolska vzgoja po K 6.—
G. Majcen: Metodika zemljepisnega pouka 3.—
Ant. Rudež: „Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojeslovja 5.—

Nadalje:

Slike regenta Aleksandra, lepo izvršene, vel. 50×68 cm . . . 20.—
Črnilo za šole in urade v steklenicah po 1 liter 14.—
„ „ „ v manjših steklenicah 5/70
Rdečilo „ „ „ v malih steklenicah 2/50

Slovinci potrebujemo list, ki bi bil veliko cenejši kakor dnevnik, ki bi pa moral s svojim točnim poročanjem popolnoma nadomeščati dnevnik. Tem zahtevam in potrebam ustreza

„DOMOVINA“

Od novega leta naprej izhaja „Domovina“ trikrat na teden, in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih. Trikrat pošiljana stane mesečno samo 3 K. Uprava „Domovine“ bo skrbela, da bo prinašal list poleg pregledov vseh dogodkov tudi izvirne domače, zagrebške, beograjske in druge najnovejše brzofavne in telefonske vesti. Mesečno, četrt, pol ali celoletno naročnino je pošiljati na naslov: Upravišтво „DOMOVINE“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Zahtevajte „DOMOVINO“ na ogled!